

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN
REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXVIII.

Číslo 1.

Komárno, január 2017

Cena 30 centov

OBNOVUJÚCA MILOŠŤ

„Ospravedlňovaní sú zadarmo, Jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi“ (Rím 3,24) je sprievodným textom na tento rok pre našu cirkev. Na prelome stredoveku a novoveku to bolo veľkým objavom teológov, ktorý oslovil srdcia mnohých ľudí, a priviedol ich k blaženému vedomiu spásy udelenej z milosti skrz vieru.

V tomto roku si na celom svete, ale hlavne tu, v Európe, spolu s ostatnými protestantskými cirkvami aj my pripomíname reformáciu. Bude tomu 500 rokov, odkedy Martin Luther, mních z rádu Augustiniánov, 31. októbra 1517 pribil na dvere Wittenberského hradného chrámu 95 téz, v ktorých útočil na predávanie odpustkov odsúhlasených pápežom, a vysvetľoval otázku odpustenia hriechov a spasenia podľa Božej vôle. Na konci jeho téz si môžeme prečítať tento text: „Nik totiž nemôže položiť iný základ než ten, ktorý je už položený, a tým je Ježiš Kristus“ (1Kor 3,11).

Týmto učinil jednoznačným to, že v oblasti odpustenia hriechov, ospravedlnenia, večného života a v každej inej oblasti je jediným základom Kristus. Kresťanský život môžeme žiť len vtedy, ak sa sústredíme na Neho a ak Ho budeme poslúchať.

Preto nás aj rok, ktorý je pred nami, ale aj odkaz reformácie nabádajú k tomu, aby sme preskúmali svoj život a veci, ktoré sa dejú v okolií nás. Musíme si položiť otázku: kam sme sa dostali? Sme ešte nositeľmi toho dedičstva, za ktoré boli naši reformátori a vyznavačskí predkovia ochotní zaplatiť aj životom? Dokáže nami Božia zjavená pravda ešte pohnúť tak, že z nej povstane nový život, nová duchovnosť?

Sú to veľmi vážne otázky, na ktoré je veľmi ťažké odpovedať v niekoľkých riadkoch. Tolko je však potrebné povedať, že Božia pravda sa nezmenila. Apoštol Pavol tiež napísal Rimanom, že sa nehanbí za Kristovo evanjelium: „Veď ja sa nehanbím za evanjelium, lebo ono je mocou na spásu pre každého

veriaceho, najprv Žida a potom Gréka. Pretože v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: Ten, čo je z viery, spravodlivý, bude žiť“ (Rím 1,16–17).

Evanjelium je to, čo nám proroci, evanjelisti a Boží vyvolení ľudia ohlasovali o Spasiteľovi sveta, o Ježišovi Kristovi, a o spasení človeka. Apoštol Ján to vo svojom liste zoštylizoval takto: „Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli, a čoho sa naše ruky dotýkali, to vám zvestujeme: Slovo života. A ten život sa zjavil; my sme ho videli, svedčíme o ňom a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca, a zjavil sa nám“ (1Jn 1,1–2).

Boh nás teda prostredníctvom svojho Slova učí, že dokončil našu spásu a skrz Ježiša Krista môžeme byť synmi, a tak dedičmi Božími a spoludedičmi Kristovými. Toto sa nezmenilo ani počas storočí, ba práve v našom období získava väčší dôraz to, aby sme silnejšie prežívali požehnané spoločenstvo s Bohom.

Apoštol Pavol hovorí, že „Ten, čo je z viery spravodlivý, bude žiť“ (Rím 8,17).

V tomto roku, v roku 500. výročia reformácie môžeme znovu postaviť svoj život na večné Božie Slovo. Máme slobodu pre to, aby sme sa odvrátili od tých myšlienok, ktoré by nás v mnohých životných situáciách chceli odviešť od našej životnej cesty, ktorú nám pripravil Pán. Dostali sme slobodu na to, aby sme svojím spôsobom života, svojím svedectvom po-

ukázali na hodnotu života, jeho stabilitu a bohatstvo, ktoré vďaka Božej vôli berieme vážne.

A zároveň sa môžeme tešiť, že z Božej milosti sa ešte aj dnes môžu obnovovať životy. Preto bude najkrajšou oslavou to, ak aj my budeme môcť slúžiť obnoveným životom, a bohatstvom tohto roka bude to, ak sa prostredníctvom nášho slúžiaceho života obnoví čím najviac životov.

László Fazekas

Všetkým našim váženým
Čitateľom a Spolupracovníkom
želáme hojnosť Božieho
požehnaní v novom roku.

Olga Szélesová

História

Ó, Bože!

Že so mnou si to ocením časom.
Veď vidíš, čo za bedára ja som.

Tak môžem denne vraviť o šťastí,
veď inak by som skončil v priepasti.

Že kto si Ty, jak biedni my, ja,
to ocení len história.

MYŠLIENKY

SVET NEMÁ ČAS PRE JEŽIŠA

Pred pár rokmi som sa v sobotu večer vracal domov z mesta Musselburgh. Vlak bol preplnený a železničný vozeň,

diť melódiu piesne, ktorá sa tam spieva, ale jej slová sú tieto: „Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý

v ktorom som bol, mal päť oddelení, takže vo vozni bolo vyše päťdesiat ľudí. Počas cesty istá skupina desiatich ľudí, ktorá zaberala oddelenie v strede vozňa, začala spievať. Spievali veľmi dobre – škótske piesne – a všetci ostatní vo vozni stíchli a počúvali.

Keď sme došli do Portobella, speváci vystúpili a iní cestujúci nastúpili. V tejto chvíli som vstal a povedal: *Priatelia moji, všimol som si, že ste so záujmom počúvali tieto škótske piesne. Nie som Škót, ale rád by som vám povedal o piesni mojej rodnej zeme. Všetci upreli na mňa pohľad a počúvali. Potom som pokračoval: *Mojou rodnou zemou je nebo. Patrím nebu, som vykúpený krvou Spasiteľa a patrím nebu. Nemôžem vám prezra-**

a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa a jazyka, ľudu a národa (Zj 5,9).“

Čo je najdôležitejšou hodnotou, ktorú nám reformácia dala?

Z viacerých reformačných princípov je kľúčovým ten prvý. *Sola Scriptura* – jedine Písmo.

Cirkev svoje učenie musí odvádzať jedine s Písmom. Každá doba zväzda cirkev k tomu, aby sa neriadila výlučne Písmom. V čase reformácie to boli odpustky, dnes je to napríklad otázka manželstva.

Princíp *sola Scriptura* je aj dnes majákom, ktorý nám v neistote ukazuje na breh.

Juraj Brecko, senior Ondavsko-hornádskeho seniorátu, cirkevný zbor Tušice

Pred tvárou Hospodina

Pane, chcem Ti slúžiť, ale nie preto, aby som dostal dáku odmenu. Ty si hoden, aby som Ťa oslavoval ja i všetky ostatné tvory. Keby som nikdy nebol dostal sľub Tvojej milosti a keby som ju nikdy nebol zakúsil, jednak by som si počínal ako žobrák, čo sa s prosbou o milodar smelo obracia na človeka, ktorý mu nikdy nič nesľúbil, ba ktorého nikdy ani nevidel. Robil by som práve tak, ako kananejská žena. Nemala sľubu, na ktorý by sa mohla spoľahnúť, ale neustávala v prosbách, kým sa jej nedostalo milosti. Ale ja mám pred očami Tvoje mnohé sľuby a okrem toho mnohé dôkazy Tvojej dobroty. Preto by som Ti krivdil, keby som od Teba čakal niečo iného než číru dobrotu. Preto si u Teba hľadám útočisko. Amen.

Christian Scriver

Vychádzajúc z týchto slov kázal som radostnú zvesť zopár minút a potom som si sadol.

V tej istej chvíli vlak zastal na výstražný signál a nastalo hrobové ticho. Prvé slová, ktoré prerušili mlčanie, boli: *Je opitý?* Ozvali sa zo vzdialenejšieho konca vozňa a hovoriaci bol robotník. *Nie*, povedal iný muž, *nemyslím si, že je opitý, je to dobrý človek. Nie je to múdry človek* – povedal tretí. *A prečo nie?* spýtal sa štvrtý. *Lebo nepozná čas ani miesto pre tieto veci* – dodal prvý hovoriaci, pričom chcel povedať, že hovoriť o Kristu vo vlaku je nemiestne.

S týmto názorom všetci súhlasili. Vyjadroval presne mienku sveta. Svet nikdy nemá čas ani miesto pre Ježiša.

(W. T. P. Wolston)

Spravodlivosť v Ježišovi

Zvykneme hovoriť, že spravodlivosť je len jedna. Skutočná spravodlivosť pre všetkých je len v Ježišovi. Pravú spravodlivosť dosiahneme vierou, keď hľadáme všetko naše skutočne v Ježišovi. Spravodlivý trpel za nespravodlivých a bol potrestaný za to čo neurobil. On je nám stále príkladom poslušnosti Otcovi, obetavosti, aby spravodlivosť napokon zvíťazila.

Ján Kalvín v svojom Vzdelaní vo viere jasne uvádza: „Preto vyznávame, že tieto veci sú nám dané v Ježišovi Kristovi od Boha. Predovšetkým, že ako nepriatelia Boží svojou prirodzenosťou, vydaní Jeho hnevu a súdu, sme s Ním zmierení a vrátení v Jeho spravodlivosti a nevinnosti na odpustenie svojich nepravostí a preliatím Jeho krvi sme obmytí a očistení od všetkých svojich poškrvrnení.“

My, Boží nepriatelia sa dostávame do nového stavu. Z hnevu, ktorý je isto spravodlivý sme oslobodení Ježišom, našim Spasiteľom. Spravodlivosť v Ježišovi je pre nás záhadná, nevieme si vysvetliť aký je rozsah Božej lásky, ktorá sa dokázala v Ježišovi. Láska Božia v Ježišovi je spravodlivá, prináša život nám hriešnikom. Skutočná spravodlivosť teda chráni život proti hriechu a smrti. Ježiš, život náš!

Znovuzrodenie v Ježišovi

Aj my s Nikodémom sa pýtame, ako sa môže človek znovu narodiť? Áno, náš život je ešte plný otázok a vidíme ako v zrkadle. Bez ohľadu na ľudský vek existuje znovuzrodenie, nový začiatok bez konca. Znovuzrodenie pre večný život je iba v Ježišovi, On tvorí všetko nové.

„Sme skrze Jeho Ducha znovuzrodení v novú duchovnú prirodzenosť, to znamená, že zlé žiadostivosti nášho tela sú umŕtvené Jeho milosťou, aby nám už nevládli. Naša vôľa je naopak učinaná zhodnou s vôľou Božou, aby sme šli po Jeho ceste a usilovali o to, čo je mu príjemné.“

Duchom Svätým sa stávame už novými ľuďmi, obnovenými a znovuzrozenými pre zápas so zlými žiadostivami. Milosť Božia nám významne pomáha a premieňa všetko, aby sme zvládli aj ťažké zápasy. Chodiť po ceste viery je pre nás znovuzrodením. Len v Ježišovi sme noví.

„A preto sme Ním vyslobodení z otroctva hriechu, ktorého mocou sme boli zajatcami seba samých. Vyslobodením sme bo-

li učinení schopnými konať dobré skutky, nikdy inak.“

Znovuzrodenie v Ježišovi má hlboký význam pre nás v každom dni nášho časného života. Uvedomujeme si často, že sme zajatcami až otrokmi hriechu. Vyslobodení sme len skrze Ježiša a to je ten zázrak dnes i zajtra.

Odpustenie hriechov je veriacim vždy potrebné

Ján Kalvín približuje reformačnú pravdu, že odpustenie hriechov musíme brať uvedomelo a nikdy nie povrchno. My totiž len množíme hriech zo dňa na deň. Bez Božieho odpustenia by sme sa v hriechoch udusili.

„Znovuzrodenie sa v nás uskutočňuje takým spôsobom, že pokiaľ nie sme zbavení tohto smrteľného tela, stále v ňom zostáva mnoho nedokonalosti a slabos-

ti, a to do takej miery, že sme vždy úbohi a biedni hriešnici pred Božou tvárou. A keby sme pekne krásne zo dňa na deň rástli a silneli v spravodlivosti Božej, predsa nikdy nedosiahneme ani plnosť ani dokonalosť, pokiaľ tu prebývame.“

Náš pozemský život sa odohráva na tejto zemi, tu sa uskutočňuje a prejavuje naše nebeské znovuzrodenie. Nemôžeme sa chváliť sami sebou lebo ostávame nositeľmi hriechnej porušivosti. Aj v „dokonalých“ ľuďoch ostáva nimi nezvládaná dávka slabosti. Preto je každý človek pred Bohom bedárom, potrebuje sa nevyhnutne kajať a modliť sa.

„Preto stále potrebujeme milosrdenstvo Božie, aby sa nám dostalo odpustenia našich chýb a urážok. Preto musíme ustavične hľadať svoju spravodlivosť v Ježišovi Kristovi a nijako v sebe a v ňom spočinúť a sa uistiť, neprisudzujúc nič svojim skutkom.“

Bez milosrdenstva Božieho niet nijakého odpustenia hriechov. Milosrdenstvo je Božím konaním, ktoré vychádza z Božej lásky. Je to praktizujúca každodenná Božia láska! Ježiš Kristus je pre nás vrcholným a stále platným milosrdenstvom. To však máme hľadať, usilovať sa o pravý poklad. Kalvín píše o spravodlivosti v Kristovi, ktorá je zároveň Jeho vládou. Ježiš Kristus nás vyzýva hľadať kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť, všetko ostatné nám bude pridané. Hľadáme ju len tak, že sa všemožne upevňujeme vo viere v Krista, usilujeme sa Ho milo-

vať viac než seba. Zároveň sa vysoko nehodnotíme a nevnímame sa ako najlepší z najlepších. Aké ťažké je pre nás potláčať to vlastné ja, teda to naše vlastné zjatie sebou samým. Naše skutky, podľa ktorých budeme aj súdení sú pred Bohom bezvýznamné. Najdôležitejšie pre nás je to čo On uskutočnil v Ježišovi Kristovi pre nás, aby nám boli odpustené hriechy.

Spravodlivosť, znovuzrodenie a odpustenie neexistuje bez Ježiša Krista. On je nositeľom a my nosičom lásky Božej, ktorá nás spasila.

Juraj Gajdošoci

Hrad prepevný je Pán Boh náš! (V.) Luther – rozvracač rádu, ale nie poriadku

„Medzitým sa na Wittenberskej univerzite začal rozvoj, o ktorom ani nesnívali. Luther prinášal svoje knihy s neuveriteľnou rýchlosťou a v neuveriteľnom množstve. Bolo obdobie, keď ani 3 tlačiarne nestačili tlačiť jeho knihy. Jeho knihy roznášali teológii, založenú na Svätom Písme, na všetky svetové strany. Celá Európa si povšimla jeho teologickú činnosť a pre mládež, prichádzajúcu do Wittenbergu zo všetkých krajín, bolo treba vystavať novú univerzitnú budovu. Príťažlivosť univerzity zvyšoval humanitne vzdelaný vedec a profesor: Filip Melanchton“ (Jenő Virág).

Počet tých, ktorí čítali a poznali Bibliu, sa teda zvyšuje. Okolo Luthera vzniká vo Wittenbergu kruh teológov, ktorého členom bol aj Andreas Karlstadt, ktorý v čase, keď sa polemika o Lutherových tézach už zdala byť na ústupe, vstupuje do sporu s jedným z hlavných Lutherových odporcov, s Johannom Eckom z Ingolstadt, ktorý obhajoval cirkevnú tradíciu a napádal Luthera. K sporu medzi týmito dvoma stranami došlo v Lipsku počas viacerých týždňov od júna 1519. Luther a Melanchton sú tiež tam. V prvých

Vo vedomí ľudí žili husiti ako zavrhnutiahodní kacíri a Luther nemohol povedať, že nesúhlasí s Husovými názormi. Takže sa takmer mohlo zdať, že sám vyslovuje nad sebou rozsudok: aj on je husitom, teda kacírom. Nedá sa poprieť, že je to šikovný ťah zo strany Ecka!

To, že Husa upálili, silno žilo vo vedomí ľudí. Luther bol veru na pokraji záhuby, lebo Eckovi sa podarilo zneistiť ľudí, ktorého potom v Ríme vyznamenajú, a v celej Európe sa rozniesla správa, že v Lipskom spore Eck premohol Luthera. Čo je aj pravda, lebo v tom, o čom sa hádali, mal Eck pravdu. Ide o nový príklad toho, keby bolo mohlo prebudenie prostredníctvom 95 téz dotlieť v popole. Ale Boh mal iný plán...

Martin Luther sa po polemike v Lipsku vrátil do Wittenbergu. Kým cirkev oslavovala Johanna Ecka, zatiaľ sa medzi ľuďmi nezastaviteľne šírili Lutherove tézy. Jednoduchí veriaci sa pokúšali prežívať svoju vieru radšej prostredníctvom osobných skúseností, zostávajúc doma. Bolo pre nich veľmi prospešné, že vďaka kníhtlači sa urýchlilo rozširovanie traktátov a komentárov zameraných na výklad Pis-

Ecka z Ríma, ľud sa postavil na stranu Luthera. Kým on pripravoval svoje spisy vo Wittenbergu, v Ríme si opäť posvietili na jeho prípad. Vec sa stala vážnou vtedy, keď sa aj Johann Eck stal členom komisie, ktorej úlohou bolo spracovať text exkomunikačnej buly proti Lutherovi. Pripravili ju: 15. júna 1520 vydali pápežskú bulu proti Lutherovi, ktorá nariadila spálenie všetkých jeho spisov, ďalej vyzvala jeho i jeho prívržencov, aby do 60 dní odvolali svoje učenie. Nebezpečenstvo okrem Luthera hrozilo aj jeho spolupracovníkom a prívržencom (medzi nimi nurnberskému humanistovi Willibaldovi Pirckheimovi a 3 wittenberským profesorom).

Ale Luthera nebolo možné zastaviť. 20. októbra 1520 napísal list pápežovi Levovi X. Podrobne vysvetlil, prečo nemôže odvolať tézy, sformulované na základe Biblie, a prejavil aj svoje obavy: „Ty si služobníkom Božích služobníkov. Nedovoľ, aby ta oklamali tí, ktorí lžú a predstierajú, že ty si pánom sveta, ktorí chcú, aby Kristovým veriacim mohol byť iba ten, kto sa ti podvolí, ktorí omieľajú, že ty máš moc na nebi, v pekle i v očistci. Títo sú tvojimi protivníkmi a usilujú sa o to, aby skazili tvoju dušu.“ Bol odhodlaný a vytrvalý: „O svoju osobu sa nebojím. Nech sa stane tak, ako chce Boh.“ Píše v ďalšom liste. Jeho myseľ ovláda skutočnosť: čo nie je v Biblii, to je ľudská myšlienka. Jediné Písmo Sväté uznáva za autoritu, jedine ono mu dodáva silu a istotu.

Aj napriek tejto nebezpečne ťažkej dobe sa jeho 3 najdôležitejšie spisy objavili práve v týchto mesiacoch. Medzi ľuďmi sa šírili nevídanou rýchlosťou. Hoci predanú dobu bolo charakteristické, že tlačené publikácie sa objavovali v náklade 1000 výtlačkov, Lutherov spis sa vypredal za niekoľko týždňov v náklade 4000 výtlačkov a ešte v tom istom roku zažil ďalších 15 vydaní. (Je dôležité poznamenať, že je pravdivá skutočnosť, že k rozšíreniu reformácie vo veľkej miere prispeli tlačiarne, ale k rozkvetu krízového stavu tlačiarne na prelome 15–16. storočia prispela práve reformácia).

Luthera do roku 1520 Pán Boh priviedol až na úroveň, že bol v celej Európe považovaný za najčítanejšieho autora. Aj počet jeho publikácií bol významný, jeho spisy boli tlačené vo Wittenbergu, ale ich dotlač vykonávali aj ďalšie tlačiarne.

Lucia Kis

Lipský spor

dňoch prebiehal spor medzi Eckom a Karlstodom o slobodnej vôli. „Napokon podlý chlapík považoval za správne všetko, čo tvrdil Karlstadt. Hoci ho horlivo napádal, predsa vyhlásil, že s ním úplne súhlasí, a napokon sa vystatoval tým, že Karlstadta získal pre svoje stanovisko“ – zaznamenal Luther. Na ďalší týždeň Luther polemizoval s Eckom, ale nebolo možné dokazovať slovami Biblie, lebo Eck tematizoval polemiku a snažil sa dokázať poslucháčstvu, že Luther vyznáva také názory ako Ján Hus, ktorý bol pred sto rokmi upálený na hranici kvôli svojím kacírskym názorom. Toto bol hlavný smer útočníka: Luther je husitom.

ma. (Bol aj taký rok, keď ich Luther napísal 100). Lutherovým nástrojom neboli zbrane ani násilie, ani zavádzanie a sľuby, ani rozdeľovanie príkazov alebo peniaze, ale jedine živé Slovo, ktoré pôsobilo a očisťovalo.

Jeho odvážny postoj mu priniesol úctu humanistov, ktorí v danej chvíli – sebe vlastným spôsobom – boli Lutherovi aj nápomocní, lebo keď utíchol prípad reformácie (presne po polemike v Lipsku), z rúk do rúk putoval posmešný spis nurnberského humanistického radcu Willibalda Pirckheimera, v ktorom posilňoval Luthera, vysmievajúc sa Eckovi. Zbytočne oslavovali a vyznamenávali

Synodná rada Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku na svojom 16. zasadnutí IX. cyklu, ktoré sa konalo 10. decembra 2016 v Rimavskej Sobote, schválila nasledujúce uznesenia.

– Jednohlasne schválili rokovací poriadok rokovania.

– Schválili zápisnicu zo 14. a 15. zasadnutia Synodnej rady.

– Udelila Magdolne Siák štatút kandidáta na duchovného, ktorý je platný do ukončenia jej štúdií.

– Synodná rada vytvorí službu na pomoc rodinám a poveruje seniora Gyulu Kassaiho, synodného radcu Árpáda Molnára koordináciou služby na pomoc rodine a Tamása Sülla, aby sa ako ústavný duchovný zúčastňoval na službe na pomoc rodiny, koordinovanej Gyulom Kassaim a Árpádom Molnárom. Podmienkou tohto poverenia Tamása Sülla je, aby svoju s. r. o. zameranú na manželské a partnerské poradenstvo do 31. januára 2017 zrušil.

– Súhlasila s voľbou duchovného Baláza Varghu do Reformovaného cirkevného zboru Zádiel.

– Udelila vyučujúcim navrhnutým Reformovanou teologickou fakultou – Géza György Xeravits, Viktor Kókai Nagy, István Karasszon, Zsolt Görözdi, Bernhard Kaiser, Miklós Kocsev, Katalin Pólya, Alfréd Somogyi, Attila Lévai, Ferenc Pap, János Molnár, Attila Czirfusz, Péter Tanító, Jolán Kis, Kinga Süll, Sungkon Park, Lilla Balázs (do 31. januára 2017) – pozvanie na výučbu na rok 2016/2017.

– Podporuje a schvaľuje Vyhlásenie najvyšších predstaviteľov cirkví na Slovensku zo dňa 24. októbra 2016 o prežívaní nedele v rodine.

– Podporuje a berie na vedomie Memorandum najvyšších predstaviteľov cirkví v súvislosti s financovaním cirkví prijaté dňa 24. októbra 2016. Pripravovanú modifikáciu modelu financovania cirkví naša cirkev podporí iba v tom prípade, ak v súvislosti so zamýšľaným štátnym príspevkom určeným na prevádzku v roku 2017 zanikne nepriaznivý stav, ktorý našu cirkev už niekoľko desaťročí postihoval. Náklady na prevádzku tvoria v súčasnosti len 1/3 sumy, ktorú poberajú iné cirkvi s rovnakým počtom duchovných.

– Brala na vedomie, že senior komárňanského seniorátu Szilárd Szénási s účinnosťou od 1. novembra 2016 vymenoval za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Komča duchovného z Nových Zámok Attilu Sasáka.

– Brala na vedomie, že senior Ondavsko-hornádskeho reformovaného seniorátu Juraj Brecko s účinnosťou od 19. septembra 2016 vymenoval za zastupujúcu duchovnú do Reformovaného cirkevného zboru Trebišov duchovnú Janet Knežovú.

– Brala na vedomie, že senior Bratislavského reformovaného seniorátu Alfréd Somogyi na dobu materskej dovolenky Veroniky Tompa – na obdobie od 15. novembra 2016 predbežne do 30. júna 2017 – vymenoval za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Orechová Potôň duchovného z Dunajskej Stredy Zsolta Görözdiho.

– Brala na vedomie, že senior bratislavského seniorátu Alfréd Somogyi na dobu peregrinácie György Csíka v Nemecku – od 15. novembra 2016 predbežne do 30. júna 2017 – vymenoval za zastupujúceho duchovného do cirkevného

ho zboru Tõň seniorátneho prideleného duchovného Gábora Lõrincza.

– Synodná rada morálne podporuje nové vyhotovenie busty Mihály Tompu, a ak občianske združenie Sine Metu zorganizuje zbierku, naša cirkev je pripravená aj v cirkevných zboroch túto zbierku propagovať.

– Do školskej stolice a školskej rady Gymnázia Mihály Tompu deleguje seniora Ákosa Rõberta Nagya, synodného radcu Loránta Rákosa a riaditeľa Zbierok Istvána B. Kovácsa.

– Brala na vedomie informáciu o Svetovom stretnutí modlitieb v Južnej Kórei a iniciuje, aby aj vo vianočnom obežníku bola potvrdená myšlienka potreby modlitby. Žiada cirkevné zbory, v ktorých je to možné, aby sa v nich vytvorili modlitebné skupinky. Synodná rada poveruje Teologickú komisiu, pracujúcu pri Synode, aby preskúmala fundovanosť modlitebnej príručky a aby ju pripomenkovala Synodnej rade.

– Synodná rada splnomocňuje biskupa našej cirkvi Lászlõ Fazekasa, aby v mene našej cirkvi učinil návrh na cenu Raoula Wallenberga.

– Schválila položky tlačív na vyhotovenie cirkevnozborových a seniorátnych rozpočtov a ročných účtovných závierok. Položkami tlačiva Generálnej cirkvi na vyhotovenie rozpočtu a ročnej účtovnej závierky sa Synodná rada bude zaoberať na svojom nasledujúcom zasadnutí.

– Uznášala sa o tom, že naša cirkev bude mať zastúpenie na Kirchentagu 2017 a poverila Synodného radcu Attilu Palsó, aby zabezpečil zastúpenie, prezentáciu a finančné krytie nákladov našej cirkvi na tomto podujatí.

– Schválila, aby Oddelenie cirkevnej hudby vypísalo konkurz na pozíciu riaditeľa Oddelenia cirkevnej hudby.

Konferencia o modlitbe v Záhore

SPRAVODAJSTVO

Nedeľné popoludnie 13.11.2016 patrilo konferencii o modlitbe, ktorá sa uskutočnila v záhorskom reformovanom kostole. Konferenciu o modlitbe zorganizoval misijný referát michalovského seniorátu, ktorý spravuje kaplán v Blatnej Polianke, **Peter Korpa**. Prichádzajúcich s inými vítaľa kurátorka záhorskeho reformovaného zboru, **Anna Hamariová**. Celé podujatie vhodnými citátmi z Písma moderoval miestny kaplán **Samuel Knežo**. Spoločný spev kantorsky viedol kantor **Matúš Michlik**. Svedectvo o svojom živote viery vydala presbyterka michalovského reformovaného zboru **Anna Tomašulová**. Hovorila o skúškach, ktorými prešla a napriek tomu jej viera sa tým plnila a posilnila.

Nádherne pásmo spevov kresťanskej viery zaznelo v zanieťtenom podaní spevokolu z Vajkoviec, ktorý viedol seniorátny kurátor OH seniorátu, **Ján Janovčík**. Zhromaždení si pozorne vypočuli prednášku o modlitbe, ktorú mal farár vo Vajkoviach, **Marián Hamari**, rodák zo Záhora. Zameral pozornosť prítomných na význam modlitby, miesto modlitby, pravidlá a skladbu modlitby. Nasledovali spoločné modlitby členov záhorskeho zboru, ktorí predstúpili k stolu Pánovmu. Spontánne sa k modlitbám pridávali ďalší prítomní veriaci. Záverečné požehnanie udelil kaplán Samuel Knežo.

Vďaka Bohu účinkujúcim a veriacim v Záhore za spoločné chvíle s modlitbou.

–jg–

Milé deti! V minulom čísle som vám vravel, aby ste ma už nečakali. Ale opäť som tu. Nedalo mi, aby som sa nevrátil. Rád by som sa s vami podielil o jedno z najkrajších stretnutí v mojom živote.

Ale najprv si zahrajme hru. Poproste nejakého dospelého, aby vám ukazovákou nakreslil na chrbát tradičné symboly Vianoc: vianočný stromček, vianočnú guľu, rybu, škoricový perník, darček previazaný mašlou. Trochu to štekli, však? A nie je ľahké uhádnuť, o čo ide. Ak by som mal Márii – za ktorou som bol poslaný so špeciálnou zvesťou – nakresliť obrázky na chrbát, určite by to bolo malé dieťaťko zavinuté do plienok a kríž. Prvý obrázok by ju možno potešil, ale toho druhého by sa mohla zlaknúť. Práve preto som jej prezradil iba trochu z celej pravdy. Ak by vedela o všetkom, čo ju čaká, kto vie, akoby zareagovala. Nemohol som jej už hneď na začiatku povedať, že jej syn zomrie potupnou smrťou na kríži. Život sa má žiť postupne a pomaly. Za pochodu. Nie je to dobré vedieť všetko dopredu.

Mária bola prekvapená, keď ma uvidela. Veľmi som sa s tým nebabral a hneď na úvod som jej povedal pozdrav, ktorý som

si dlho pripravoval. Chcel som ním vyjadriť, aký je Boh úžasný. Preto som ju pozdravil slovami: „Raduj sa, milosti plná! Pán s tebou.“ Chápem, že *Ahoj Mária!* by sa vám viac páčilo. Aj *Dobrý deň* by bol normálnejší pozdrav, ale ja som chcel v jednej vete vystihnúť, ako veľmi ju má Pán Boh rád a ako veľmi Pán Boh zmení jej život. Rozhodol sa naplniť jej život až po okraj. Nie sladkosťami a hračkami, ale svojou prítomnosťou a radosťou. Chcel som, aby hneď ako ma uvidí vedela, že nemá blbý deň, ale že je naplnená milosťou, láskou a radosťou, ktorá ja od Boha. Úplne všetci v nebi vyzvedali aká Mária je. Pýtali sa ma, či je dobrá a láskavá. Jeden anjel sa ma pýtal, či je pekná. Nevedeli si predstaviť, že by si Pán Boh vybral za mamku pre Pána Ježiša nejakú nerváčku. Aj anjeli sú niekedy strašne obmedzení. Nemajte im to za zlé. Nemohli uveriť, že som si vôbec nevšimol ako vyzerá. Pýtali sa ma, kde som mal oči. Ja naozaj neviem, aké mala Mária oči. Netuším ani, akú mala v ten deň náladu, či nebola z niečoho nervózna, alebo sklama-

ná. Ja som sa jej totiž vôbec neopýtal, ako sa má. Nemám rád frázy, na ktoré nikto nečaká odpoveď. Máte vo zvyku pýtať sa druhých: *Ako sa máš?*, ale odpoveď vás nezaujíma.

Dodnes si všetci myslia, že keď si Pán Boh niekoho vyberie, že to musí byť úžasný človek. Zabúdame, že nech už sme akýkoľvek, on prichádza kvôli každému z nás. Každého z nás má rád. Možno sa aj vám tento týždeň veľa vecí nepodarilo. Možno ste boli neposlušní a netrpezliví. Možno ste sa s niekým pohádali. Možno ste boli leniví a neurobili ste si domáce úlohy a ani mamke ste s ničím nepomohli. Ale aj napriek všetkému, čo ste vyviedli, vás má Pán Boh veľmi rád a prichádza za vami, aby vás rozradostnil, bol s vami, zmenil vás, a dal vám silu robiť to, čo je dobré. Niekedy si hovoríme: *Ja nie som taký milý ako Mária, mňa Pán Boh nepoverí žiadnou zvláštnou úlohou.* Neverte tomu! Pán Boh vás má rád, nie preto akí ste, ale preto, že ste. On vás stvoril a On najlepšie vie, čoho všetkého ste schopní.

Mária sa nad mojim pozdravom zamyslela. Úžasná baba. Viete, že Zachariáš, kňaz a teológ v jednej osobe ma príšerne sklamal, ničomu neveril a chcel znamenie. Až som ho musel umlčať. Mária ma potešila. Jednoduchá, skromná žena, ale hneď sa zamyslela nad tým, čo hovorím. To je to najdôležitejšie drahé deti: zamyslieť sa nad Božím slovom. Každý, kto číta Božie slovo a premýšľa nad ním, je vzácny. Čítanie Biblie nie je veľmi moderné, ale ak sa do toho pustíte, veľmi vás to obohatí. Nemyslite si, že keď teraz začnete čítať Bibliu, že sa vám bude hneď všetko chcieť. Úloha zo sloviny vám pôjde trochu na nervy. Biblia nie je čarovný prútik. Ale evidentne sa vo vašom živote veľa zmení, váš život sa napojí na iný príbeh. Kto Bibliu nečítal, nepochopí.

Márii som oznámil, že bude matkou Božieho Syna a ona to v úplnej poslušnosti prijala. Povedala: „*Som služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.*“ Niekedy to berieme s veľkou samozrejmosťou. Ale Mária veľa riskovala. Keby ju Jozef, s ktorým bola zasnúbená opustil, celá spoločnosť by ju trápila a odsudzovala, že sa stala matkou dieťaťa pred svadbou. Je to obdivuhodné, že to, čo od nej Pán Boh chcel, prijala s úplnou poslušnosťou. Všimol som si, že niekedy stačí zmena počasia a už nejdete na bohoslužby. Bibliu nečítate, lebo sa vám nechce. Vyniesť kôš je pre vás obeť maximálnych rozmerov. Skúste si osvojiť Máriinu formulu a najbližšie, keď od vás bude mamka niečo chcieť, povedzte jej: *Som tvoj ochotný pomocník, nech sa mi stane podľa tvojho slova.* A zistíte, že čo sa nám u Márie javí ako úplne samozrejmé, je pre nás neuveriteľne ťažké vysloviť, aj vtedy, keď od nás chcú maličkosti: vyniesť kôš, či vysvetliť bratovi úlohy z matiky.

Teraz mi už veríte, že stretnutie s Máriou sa navždy zapísalo hlboko do môjho srdca?

Janette Knežová

V Humennom si pripomenuli pamiatku reformácie

V kostole reformovaného cirkevného zboru v Humennom sa 5. novembra uskutočnili spoločné ekumenické služby Božie miestneho zboru a ev. a. v. Kladzany, filiálky v Humennom. Po službách Božích sa uskutočnil VI. ročník konferencie *Minulosť nás spája – budúcnosť zaväzuje* a III. ročník konferencie *Reformácia na území Horného Zemplína*.

Po úvodnej nábožnej piesni sa k zhromaždeným prihovorila zborová farárka ECAV CZ v Kladzanoch **Mária Juhášová**. V ňom si za základnú myšlienku zvolila text o kresťanskej slobode: „*Kristus nás oslobodil, aby sme boli slobodní*“ (Gal 5,1). Kázňou slova Božieho poslúžil farár reformovaného zboru **Pavol Kačkoš**. V kázni sa opieral o zvesť z evanjelia Jn 2,13–22. Je tu uvedená udalosť očistenia chrámu Ježišom Kristom, keď z neho vyhnal kupcov a peňazomenčov. Z tohto príkladu vychádzal pri výklade udalostí reformácie, ktorú uskutočnili jej významní predstavitelia pred takmer päťsto rokmi.

Konferenciu otvoril a viedol presbyter, zástupca kurátora reformovaného zboru **Arpád Csontos**.

V prvom referáte *Osobitosti vzťahu reformátorov Dr. Martina Luthera a Jána Kalvína* presbyterka **Anna Kostrejová** netradičnou formou priblížila spoločné i rozdielne vlastnosti a črty týchto významných mužov, ktorí ovplyvnili dejiny nielen Európy, ale aj celého sveta. Vieme, že sa počas svojho pozemského života nikdy nestretli, ale vedeli o sebe. Vážili si jeden druhého, zaujímali sa o svoje diela. Obidvaja naši významní reformátori veľkú váhu pripisovali počas výmeny názorov pokojnej, vecnej diskusii. Boli im cudzie, v našej dobe rozšírené a často radikálne názory, keď svojho oponenta pokladáme za nepriateľa.

Presbyterka Anna Kostrejová

Presbyterka ev. a. v. filiálky v Humennom **Valéria Csontosová** predniesla príspevok k histórii matkocirkevného zboru v Kladzanoch. V ňom sa zachovali vzácne historické dokumenty, ktoré boli neskôr zviazané do troch zväzkov, a to pokladničné denníky od roku 1805 do roku 1898. Sú jedným z mála písomných zdrojov z tohto obdobia, pretože mnohé písomné dokumenty sa zničili počas veľkého požiaru v Kladzanoch v roku 1944. Pokladničné denníky viedli spravidla zboroví farári. Ich štúdium a analýza bola náročná, pretože do roku 1826 boli písané kralickou bibličtinou a neskôr latinsky, ale zároveň švabachom. Potom do roku 1837 slovensky od uvedeného roku až do konca maďarsky. Bohatá história zboru a záznamy duchovných, ktorí tu slúžili, svedčia o veľkej podpore patrónov zboru rodiny Vladárovej ale aj o hlbokom vzťahu veriacich k svojmu zboru a nesmiernej obetavosti, keď svojimi príspevkami vydržovali v ťažkých časoch nielen kostol a faru, ale aj školu. S Božou pomocou plánujeme tieto údaje spracovať vo forme kroniky zboru.

Presbyter a zástupca kurátora reformovaného zboru Arpád Csontos oboznámil prítomných s priebehom rekonštrukčných prác na kostole od roku 1908 až po súčasnosť. Vyzdvihol príkladnú obetavosť členov zboru i pomoc mesta, ktoré každoročne finančne prispieva obidvom cirkevným zborom, začo im patrí vďaka. Aj v našich cirkevných zboroch sa pripravujeme na oslavy 500. výročia reformácie a 700. výročia prvej písomnej zmienky o našom meste v roku 2017. Počas konferencie si prítomní prezreli aj výstavku archívnych dokumentov a náboženskej literatúry. Po ukončení konferencie pokračovali neformálne rozhovory spojené s občerstvením.

Bohu vďaka za požehnaný deň v spoločnosti bratov a sestier bez rozdielu vierovyznania. **Valéria Csontosová**

BENEFIČNÝ PLES

Aj keď bola sobota 19. novembra 2016 iba všedným dňom, pre niektorých bola predsa niečím výnimočná. Večer sa totiž v hoteli Chemes na Zemplínskej šírave konal 1. benefičný ples neziskovej organizácie RE-MI-DIA.

V úvodnom prihovore organizátorov zazneli slová z 3. kapitoly knihy Kazateľ. V živote človeka má všetko svoj čas. A tak aj tento príjemný večer bol časom, kedy sme sa mohli spolu radovať, zabávať sa a byť s ľuďmi, ktorých máme radi. Ale aj toto, že človek môže jesť a piť, zakúsiť dobré veci pri svojej námahe, je Božím darom. Je obrovským darom a požehnaním, že smieme prijímať dobré veci vo svojom živote, aj keď občas prichádzajú aj chvíle ťažšie. Je dobré si uvedomiť, že mať rodinu, domov, zamestnanie, zdravie, nie je pre každého samozrejme, a že sú v našom okolí aj takí, ktorí to majú v živote oveľa ťažšie ako my. A preto sme sa

rozhodli, že z toho, čo sme my prijali, dáme iným, ktorí to naozaj potrebujú a ktorým pomôže každá maličkosť. Nezisková organizácia Dobrý Pastier v Pribeníku získala v roku 2011 povolenie na prevádzku sociálneho zariadenia, ktoré zabezpečuje núdzové bývanie pre osamelé matky a ich deti a vytvára im prechodný domov. Pomáha im vybudovať si samostatný, ekonomicky nezávislý život. Keďže prevádzkovať takéto zariadenie nie je jednoduchá záležitosť, výťažkom z nášho plesu sme sa rozhodli podporiť práve toto centrum. Toho času býva v zariadení 5 matiek a 11 detí odkázaných na pomoc.

Vďaka našim sponzorom, ktorým za všetky dary ďakujeme, sme pre účastníkov plesu pripravili bohatú tombolu. Večer nám spestrili svojím vystúpením folklórny súbor Zemplín z Michaloviec a „žiaci spoločenských tancov z Košíc“. Bol to príjemný večer plný zábavy a hudby, kde sme zabudli na každodennosť a nechali sa uniesť príjemnou atmosférou. **Marika Géciová**

Adventná návšteva

4. decembra 2016 cirkevný zbor v Bysteri očakával návštevu. Začalo sa to pred tromi rokmi, keď sa presbyterstvo uzhodlo každoročne takto v adventný čas pozvať do zboru hosťa-kazateľa. A keďže sa v zbore predtým Slovo Božie kázalo aj v maďarskej reči, kazateľ sa pozýva z maďarsky hovoriacich zborov.

Tentokrát si zbor pozval brata farára **Zoltána Vargu**, zo zboru Jablonov nad Turňou. Textom jeho kázne boli: „*O tom dni a hodine nevie nikto, ani nebeskí anjeli, ani Syn iba Otec*“ (Mt 24,36). Máme žiť tak, aby každý videl, že žijeme v stálom očakávaní na príchod Pána. Kázeň potom brat farár v krátkosti zopakoval aj po slovensky. Na záver sa pani farárka **Sláviková** poďakovala bratovi farárovi za návštevu. **Tibor Bajus**

Adventná Budapešť

Pod týmto názvom bol zorganizovaný predvianočný zájazd do Budapešti. Mal to byť zborový výlet, ktorý sa organizoval v bysterskom zbere, no keďže sa ho zúčastnilo dvadsaťosem členov z deviatich zborov, môžeme ho nazvať aj seniorátnym.

Cieľom bola prehliadka mesta a pamiatok, potom voľný čas na návštevu trhov. Využili sme aj možnosť duchovného stíšenia v evanjelickom kostole v centre mesta. Privítal nás miestny farár

zboru, a zo štyroch sestier farárov, ktoré sme mali medzi sebou, sa chvíľe stíšenia ujala sestra kaplána **Andrea Korečková**. Z ruchu mesta sme sa premiestnili do ticha chrámu.

Po spoločnom zaspievaní piesne *Buďže so mnou Pane...*, sme duchovne po-

silnení dokončili prehliadku mesta a potom ochutnávali maďarské špeciality. Prežili sme krásny deň s Božím požehnaním.

-tb-

KONFERENCIA PRESBYTEROV

11. decembra 2016 sa presbyteri Ondavsko-hornádskeho seniorátu stretli vo Svinici v reformovanom kostole. Konala sa tu plánovaná konferencia presbyterov. Brat senior **Juraj Brecko** privítal farárov, sestry farárky a presbyterov zborov. Ako hosťa pri tejto príležitosti

hlavne o duchovnej službe. Z toho vyplýva aj úloha farára, aby v tom presbyterstvo podporoval a vyučoval. Vnímať svoju službu ako samozrejmosť, službu viditeľnú aj v bežnom živote.

Úlohou presbytera je niesť aj kríž a ťažkosti farára zboru a to prakticky aj

privítal emeritného biskupa ECAV **Igora Mišinu**. Kázeň na tému starostlivosť o Božie stádo mal brat farár **Jaroslav Széles**, a to na základe slov *1Pt 5,1-4*. Emeritný biskup pripomenul, že práca presbytera nie je iba o hospodárení v zboroch alebo organizovaní prác. Má byť

modlitebne. Nakoniec vydal svedectvo o svojej práci a živote brat **Dušan Petro**, člen evanjelického zboru v Rankovciach.

Záverečnou piesňou nás hudobne sprevádzal seniorátny kurátor a kantor **Ján Janovčík**.

Tichý deň. Dňa 27.11.2016 seniorátny kaplán Pavol Jašo privítal vo Vyšnom Čaji v reformovanom kostole sestru farárku Denisu Vargovú z Pozdišoviec, seniora Juraja Brecku, tušický cirkevný spevokol a ostatných prítomných. Konal sa tam totiž tichý deň, ktorého témou bolo: *Máš dost oleja?* Program uvádzala sestra Valika Vaľovská, ktorá úvodom opísala, ako sa tiché dni konajú na Ukrajine či v Maďarsku. Po zaspievaní piesne č. 359 dostala slovo pani farárka Vargová. Po kázni vydali svedectvo o obrátení a o svojom živote s Ježišom sestra Vaľovská a sestra Čáčková. Tušický spevokol sa pod vedením sestry Janky Kindzurovej predstavil dvoma piesňami. Senior Juraj Brecko do nového cirkevného roku poprial všetkým dostatok oleja v zásobe a pripravenosť na príchod Pána v ktorýkoľvek čas.

Deň otvorených dverí na Univerzite J. Selyeho

Deň otvorených dverí Univerzity J. Selyeho v Komárne sa uskutoční **14. februára 2017**. Zaujímavosť môžu získať podrobné informácie o študijných možnostiach na Univerzite J. Selyeho, ako aj na Reformovanej teologickej fakulte. Pracovníci dekanátu, Študijného oddelenia, resp. vedúci a vyučujúci jednotlivých katedrií uvedú (upresnia) aj študijné ponuky.

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas

Redaktory:

Lucia Kís, Andrea Korečková

Preklad a jazyková korektúra:

Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kís
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:

930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kís

Tlač: Reproffset, Dunajská Streda

ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09